

Treårsevaluering av RUS120 for perioden 2021–2023

Generell beskrivelse av RUS120 Russisk språk I

RUS120 Russisk språk I er et obligatorisk emne i bachelorprogrammet i russisk som tilbys i andre semester. Emnet krever forkunnskaper i russisk tilsvarende RUS100 Grunnkurs i skriftlig og muntlig i russisk. Målet for RUS120 er på den ene siden å gi studentene grunnleggende teoretiske kunnskaper i russisk fonetikk og grammatikk med særlig vekt på morfologi og syntaks. På den andre siden skal dette kurset utvide studentenes praktiske ferdigheter i skriftlig og muntlig russisk og gi dem innblikk i russisk kultur. I tredjeseesteremnet RUS130 Russisk språk II videreutvikles og utdypes tematikken fra Russisk språk I. 20 studiepoengs-emnet RUS120 ble opprettet i 2019.

Undervisningsomfang

Undervisningen i RUS120 går over 12 uker med 8–10 undervisningstimer pr. uke, som i denne treårsperioden har omfattet tre doble forelesninger og enten to enkle gruppetimer eller én felles dobbelttime pr. uke i muntlig russisk. Våren 2021, da mye av undervisningen fortsatt gikk på nett, ble det gitt en ekstra dobbelttime i uken med undervisningsassistent. Som «koronatiltak» ble det mot slutten av dette semesteret også tilbudt noen timer med studentledet kollokvieundervisning. En reduksjon i emnets undervisningstimer f.o.m. våren 2022 (fra 10 til 8 timer pr. uke) er de siste to årene blitt kompensert for ved at alle studentene har møtt til muntligundervisning sammen.

Undervisningsformer og undervisere

I RUS120 er all undervisning studentaktiv. Formidling av grammatikk og annet pensum kombineres med oppgaveløsning, tekstarbeid, gjennomgang av skriftlige arbeider, muntlige øvinger o.a., i plenum, grupper eller par. Studentene har tilbud om å levere, få rettet og kommentert skriftlige arbeider hver uke. Det gjennomføres dessuten ukentlige digitale grammatikk- og setningsprøver for egentrening i Canvas.

Undervisningsøktene følger en relativt detaljert undervisningsplan med forhåndsdefinert innhold. I muntligtimene blir tema fra forelesningene fulgt opp, bl.a. gjennom oppgaveløsning, samtaltrening og tekstmusikalske øvelser. Vi bruker Mitt UiB aktivt, til å kommunisere med studentene, organisere undervisningen i ukemoduler og publisere powerpoints og annet undervisningsmateriale.

Våren 2021 og 2022 var Brita Lotsberg Bryn emneansvarlig og underviste i RUS120. Vårsemesteret 2023 hadde Anastasia Morozova emne- og undervisningsansvar. I 2021–3 underviste ellers Elena Lomova (alle tre semestre), Margje Post (våren 2021 og 2023), Johanne Berge Kalsaas (våren 2021 og 2022) og Irina Tiurikova (våren 2023) i dette emnet, samt undervisningsassistenter fra MA- og høyere BA-nivå.

Pensum, arbeidskrav og vurdering

I semesterets fire første uker gjennomgås de siste leksjonene i det danske læreverket som utgjør pensum for emnet RUS100 (Birgitte Hertz et al. *Møde i Petersborg*). Resten av semesteret tar undervisningen utgangspunkt i A. Christensens et al. *Russisk grammatikk*, og et utvalg russiskspråklige tekster. De siste årene har vi brukt O. E. Tsjubarovas (red.) tekstsamlinger *Sjkatulotsjka* og *Sjkatulka*, der det inngår korte, adapterte tekster med spørsmål, grammatisk kommentar og oppgaver. I 2021–22 inngikk det også et kompendium med autentiske sangtekster i de rundt 100 sidene med russiskspråklig pensum.

Oppmøte til minst 70% av undervisningen, innlevering av minst 70% av de skriftlige og digitale oppgavene og en muntlig prøve ved semesterslutt er obligatoriske arbeidskrav. Vurderingsformen er en 6 timers skriftlig skoleeksamen der studentene testes i grammatikk, tekstforståelse og skriftlig formuleringssevne, bl.a. gjennom utfyllingsoppgaver og oversettelser mellom norsk og russisk.

Gjennomføring

År	Oppfylte arbeidskrav /Møtt til eksamen	Bestått eksamen
2021	16*/12	12
2022	14/10	10
2023	10/8	7

* To av disse hadde fått godkjent arbeidskravene året før

Studentevalueringer

Det ble gjennomført studentevalueringer alle tre årene. Våren 2021 ble det foretatt muntlig midtveisevaluering og skriftlig evaluering ved semesterslutt. Flere studenter meldte tilbake at det var tungt å følge så mye undervisning på Zoom. Én spilte inn at fem undervisere (inkludert undervisningsassistenten) var for mye, og at det hadde blitt en del repetisjoner og hopp i stoffet som ble gjennomgått. Et par mente det var for mye undervisning og for lite tid til å arbeide med fagstoffet på egen hånd. På den positive siden trakk andre frem hhv. godt strukturert undervisningsopplegg, dyktige undervisere og tett oppfølging av studentene. På den skriftlige evalueringens spørsmål om hvordan de ville vurdere den totale kvaliteten på emnet på en skala på A til F, svarte alle B.

I 2022 kunne vi etter et par uker med muntligundervisning på nett, tilby fysiske lokaler for all undervisning i dette emnet, men bare rundt halvparten av de registrerte studentene møtte jevnlig opp. Muntlige tilbakemeldinger underveis og studentevalueringen ved semesterslutt tydet på at de som møtte, var fornøyde. Det var få respondenter på den skriftlige studentevalueringen, men de som deltok, vurderte emnets samlede kvalitet til B, og én til A-. Sistnevnte begrunnet minusen med at muntligundervisningen ikke hadde fulgt forelesningene i tilstrekkelig grad, men ga ellers uttrykk for at alle underviserne «fremstår som godt forberedt, er gode formidlere, samt positive og hjelpsomme overfor for oss».

Også i 2023, da emnet ble evaluert i Surveyxact, var tilbakemeldingene positive. 7 av 10 besvarte undersøkelsen, hvorav 57% oppga at de var «veldig fornøyde» med undervisningen. 14% signaliserte at det var for lite undervisning og 14% at det var for mye. De fleste vurderte egen innsats som «meget høy». Alle oppga at de brukte online-undervisningsmaterialet aktivt, og 86 % at de også oppsøkte fagstoff utover pensumlitteraturen. Det ble også trukket frem at underviserne var engasjerte, oppmerksomme og flinke til å se og løse studentenes utfordringer. Blant forslagene til forbedringer kom det innspill om å gi lengre tidsfrister på de digitale oppgavene, fokusere mer på oppgavearbeid i undervisningen og revurdere emnets kildetekster i oversettelse.

Ekstern fagfelleevaluering

RUS120 ble evaluert av ekstern fagfelle Yngvar Steinholt i 2020. Han påpekte blant annet at lite frafall, godt karaktersnitt og få stryk «tyder på at undervisningsressursene er vel anvendt og at studentene får tett oppfølging gjennom emnet». Forslagene hans til justeringer var bl.a. knyttet til timeplanoppsett. De første to årene RUS120 ble gjennomført (2019–20), var undervisningen bolklagt med to firetimers bolker pluss én dobbeltime i uken. Tilbakemeldinger fra studentene indikerte at fire timer på rad ble for mye. Som også fagfellen anbefalte, gikk vi derfor bort fra dette. Integreringen av musikalsk fonetikk i RUS120 ble i rapporten fremhevet som positivt, men fagfellen etterlyste mer info om hvordan studentene testes i dette stoffet. Han foreslo også å gjøre studentevalueringen obligatorisk.

Samlet evaluering av RUS120 i perioden 2021-3

Etableringen og de siste tre årenes gjennomføring av emnet RUS120 har sammenfalt med og i høy grad vært påvirket av både pandemien og krigen i Ukraina. Undervisningens omfang, innhold og arbeidsformer er blitt justert underveis, og ytterligere endringer står for døren. Slike prosesser er, sammen med gjennomførte og planlagte tilpasninger oppsummert i (de tre innbyrdes relaterte) punktene under:

1. Undervisning: Erfaringer knyttet til omfang og formidlingsformer

De fleste som tar RUS120, har bare 10 stp. i russisk språk fra før. For å oppnå nødvendig progresjon og f.eks. gjøre studentene i stand til å lese autentiske litterære tekster i tredjesemestremnet RUS131, må RUS120 nødvendigvis være undervisningsintensivt. Opptil 10 bolklagte undervisningstimer i uken viste seg imidlertid å være for mye. To doble forelesninger med grammatikk og skriftlig russisk, og én dobbeltime med hhv. grammatiske øvinger og muntlig russisk som vi har nå, fremstår som et hensiktsmessig og pedagogisk forsvarlig undervisningsomfang i dette emnet.

RUS120 krever høy arbeidsinnsats fra studentene. Når det gjelder undervisningsformer, har vi erfart at de må være studentaktive og varierte. Akkurat hvilke formidlings- og arbeidsformer som velges, vil selvfølgelig avhenge av hvem som underviser,

men vi legger vekt på at timene må være egnet til å engasjere og motivere studentene til egenstudier og fordypning i fagstoffet.

For en del studenter oppleves overgangen fra det komprimerte læreverket vi bruker i RUS100 og de første undervisningsukene av RUS120, til et mer sammensatt pensum som en utfordring. Sammenhengene mellom teori og praksis – grammatikken som gjennomgås, tekstpensumet og øvingsoppgavene, er mindre åpenbare enn før, og vi får ofte tilbakemeldinger om at særlig de skriftlige hjemmeoppgavene er for vanskelige.

Med hensyn til det siste, forblir bruken av oversettelsesprogrammer et problem, og vi er oppmerksomme på at KI-programmer kan by på økende utfordringer fremover. Vi oppfordrer studentene til kun å bruke grammatikker og ordbøker i utarbeidelsen av oversettelser og ber dem ofte om å gi grammatiske kommentar til egne skriftlige arbeider. At de må reflektere over og begrunne egne språkvalg, bidrar tilsynelatende til at de arbeider mer selvstendig og systematisk med slike oppgaver.

2. Fagutvikling: resultater og justeringer

For å tydeliggjøre sammenhengene i pensum og skape interesse for fagstoffet, har fagmiljøet de siste årene lagt ned et betydelig fagutviklingsarbeid i RUS120, støttet med intensivmidler fra HF. Det er blitt innspilt lydmaterialer til pensumtekster, utarbeidet digitale og skriftlige oppgavesett i grammatikk og oversettelse og utviklet et tekstmusikalsk pensum med tilhørende kommentarer og oppgaver. Samtidig som vi opplever at disse tekst- og oppgavesettene har løftet emnets faglig-pedagogiske kvalitet og bidratt til å gi det forutsigbarhet og struktur, er justeringer av dette materialets innhold og vanskelighetsgrad noe vi hele tiden arbeider videre med.

Da Russland startet sin fullskalakrig mot Ukraina, fikk vi nye utfordringer. Mot krigens bakgrunn fremsto f.eks. noe av det tekstmusikalske pensumet som «feil». Etter 24. februar 2022, valgte vi derfor å legge det tonesatte undervisningsmaterialet til side og bruke mer tid på spørsmål og diskusjoner som ikke var direkte relatert til pensum, men nødvendige.

Kompendiet med autentisk sanglyrikk som utgjør omkring en fjerdedel av kursets russiskspråklige tekstmateriale, er p.t. under omarbeidelse. I kildetekstene for oversettelse er det, som også studentene betimelig har påpekt, formuleringer og innfallsvinkler som ikke lenger er akseptable. Også dette kompendiet vil bli revidert og tatt i bruk i en ny versjon våsemesteret 2024. Fristene for innlevering av digitale oppgaver vil etter studentenes ønske bli utvidet.

3. Revurdering av pensum? Muligheter, utfordringer og dilemmaer

Christensens grammatikk har i disse årene vært et faglig tyngdepunkt i RUS120. Det finnes både skandinaviskspråklige (f.eks. E. Bach Nielsens *Grammatika – Russisk grammatikk*, 2003) og engelskspråklige alternativer (som T. Wades *A Comprehensive Russian Grammar*, 2010), men så langt er vi kommet til at Christensens grammatikk dekker dette nivåets behov best.

Et utvalg tekster fra Tsjubarovas tekstsamlinger *Sjkatulotsjka* og *Sjkatulka* har på mange måter fungert godt som supplement til Christensen. Siden hver tekst vektlegger bestemte grammatiske tema, kan de knyttes direkte opp mot den enkelte forelesningens tematikk og bidra til innlæring av russisk grammatisk terminologi. Tsjubarovas lærebøker har russisk-engelske gloselister, og spørsmål og oppgaver som er velegnet til bruk i muntligtimene. Materialet har dessuten en fin progresjon, fra helt enkle tekster som studentene er blitt anbefalt å arbeide med i juleferien (mellom RUS100 og RUS120), til tekster som i vanskelighetsgrad ligger på høyde med pensumet i oppfølgingsemnet RUS130.

Også muntligundervisningen har de siste årene tatt utgangspunkt i *Sjkatulotsjka* og *Sjkatulka*, og noe av materialet fra disse bøkene er integrert i oppgavesettene vi har utviklet for RUS120. En del av tekstene fra disse samlingene er dessuten blitt innlest av morsmålsbrukere og publisert som lydfiler på Mitt UiB med henblikk på uttaletrening. Å bygge opp tilsvarende øvingsoppgaver og støttemateriale omkring andre tekstsamlinger, vil være tid- og ressurskrevende.

Samtidig formidles det i noen av disse tekstene holdninger som er problematiske. På den ene siden har vi opplevd at studenter har reagert på kjønnsdiskriminerende utsagn i disse bøkene, eller eksempler på anekdotiske fremstillinger av alvorlige tema. På den andre siden kan det argumenteres for at det ligger god læring i å få innsikt i offisielle russiske kjønnspektiver og syn på «tradisjonelle verdier» så lenge disse kontekstualiseres og blir gjort til gjenstand for kritisk refleksjon og diskusjoner i undervisningen.

Å gi studentene utvidete kunnskaper om russisk kultur, er et av emnets læringsmål. Det er også et argument som taler imot å erstatte Tsjubarova med tekstmateriale utformet og produsert utenfor Russland (eksempelvis Richards & Rawlings *Short Stories in Russian* for beginners, 2018, and intermediate level, 2021). Tsjubarovas bøker ble utgitt i 2008 og har siden kommet i reviderte utgaver. I motsetning til nyere russiskproduserte læreverker i tilsvarende kategori reflekterer de ikke Putin-regimets syn på russisk språk og kulturs «eksklusive» rolle, en selektiv historieforståelse eller nedlatende holdninger overfor suverene naboland.

Spørsmålet om vi skal fjerne Tsjubarovas tekster som lesepensum i RUS120 og hvilket materiale disse bøkene eventuelt kan erstattes med, er ennå ikke avklart, men noe vi diskuterer og vil finne en løsning på innen fristen for å levere neste semesters pensumlister.

Det har ikke vært noen tilfelle av «si fra»-rapportering i RUS120.

Bergen 5. september 2023

Brita Lotsberg Bryn